

ȘAPTE VIEȚI

de Passionaria Stoicescu

Printre frunzele - verzi săbii,
mâța urmărește vrăbii,
sare după cărăbuși
și se freacă blând de uși.
În lădiță, trei vârgați
miorlăie înfometaji...
Trece-n zbor o mămăruță
și o trage de lăbuță:
- Du-te la copii, că-i noapte,
fă-le patul, dă-le lapte,
că de-atâta mieunat
și Azor s-a-nduioșat!
Dar pisica:
- Miau, miau, miau!
Sunt ai mei și fac ce vreau!
În tipicul pisicesc
spune clar să îi călesc,
nu să îi răsfăț de zor
cum li-e cheful dumnealor
și nu tu o să mă-nveți
cum să-i cresc cu... șapte vieți!

Mic dicționar

mămăruță - buburuză
tipic - obicei, rânduială
a căli - a face mai puternic

 Găsește încă două expresii prin care să arăți cum sunt frunzele, apoi alcătuieste cu toate trei enunțuri:

 verzi săbii:

FIȘĂ DE LECTURĂ

Titlul lecturii:

Autorul:

Personaje:

Expresii frumoase:

Învățăminte:

Motivează! Ce crezi despre mama pisică?

Ce personaj ai îndrăgit? De ce?

Răspunde oral la următoarele întrebări:

- Unde a plecat pisica?
- Ce animale s-au înduioșat de soarta micuților? Cum au reacționat ele?
- Cum justifică pisica indiferența pe care o arată puilor săi?

3. UȘĂ. Ajută-i pe cei trei vârgași să descopere alte trei cuvinte care se termină la fel cu următoarele:

lapte,

pisicesc,

mămăruță,

Știi cum se comportă alte animale cu puii lor? Dă un exemplu.

.....

.....

.....

.....

Bifează trăsătura care se potrivește atât pentru domnișoara buburuză, cât și pentru câinele Azor.

- prefăcut rapid înfometat
- milos curajos ocupat

Transcrie versurile care sugerează următoarele aspecte:

pisica a plecat la vânatoare:

.....

pisoișilor le este foame:

.....

mama vrea să-și călească puii, nu să-i răsfețe:

.....

.....

.....

7. ÎOC DE RŌU.

Împreună cu un coleg, demonstrează că pisica are (sau nu are) dreptul să facă ce vrea cu puii ei. Adu cât mai multe argumente în sprijinul ideii pe care o susții.

Stiai că... ?

În Amsterdam (Olanda) există **Muzeul Pisicii** (creat în memoria unui motan Tom), în care turiștii pot admira sculpturi, cărți și postere care înfățișează pisici.

La **Muzeul Ermitaj** din Sankt Petersburg (Rusia), în luna martie se sărbătorește „Ziua pisicilor“, prin expoziții de fotografii și picturi. Participă și copiii, încercând să realizeze cel mai reușit desen cu pisici. Acestea au fost aduse inițial la palat pentru prinderea șoarecilor de la curtea țarului, iar întemeietoarea Ermitajului, împărăteasa Ecaterina a II-a, a stabilit că pisicile sunt apărători ai galeriilor de picturi.

AMINTIRI DIN COPILĂRIE

- În Ajun -

de Ion Creangă

... Așadar, școala a rămas pustie pentru o bucată de vreme, și câțiva dintre noi, care ne țineam de părintele Ioan, calea-valea. [...] Duminicile bâzâiam la strună, și hârști! câte-un colac! Și, când veneau cele două ajunuri, câte treizeci-patruzeci de băieți fugeau înaintea popii, de rupeam omățul de la o casă la alta, și la Crăciun nechezam ca mânzii, iar la Bobotează strigam chiraleisa de clocotea satul. Și, când ajungea popa, noi ne așezam în două rânduri și-i deschideam calea, iară el își trăgea barba și zicea cu mândrie către gazdă:

- Aiștia-s mânzii popii, fiule. Niște zile mari ca aceste le așteaptă și ei, cu mare bucurie, tot anul. Gătitu-le-ați ceva bob fiert, găluște, turte cu julfă și vârzare?

- Gătit, cinstite părinte; poftim de ne blagosloviți casa și masa și poftim de mai ședeți, să ne șadă peștorii.

Când auzeam noi de masă, tăbăram pe dânsa, ș-apoi, aține-te, gură! Vorba ceea: „De plăcinte râde gura, de vârzare, și mai tare”.

Ce să faci, că doar numai de două ori pe an este ajunul! Ba la un loc, mi-aduc aminte, ne-am grămădit așa de tare și am răsturnat masa omului, cu bucate cu tot, în mijlocul casei, de i-am dogorit obrazul părintelui de rușine. Dar el tot cu bunătate:

- De unde nu-i, de-acolo nu se varsă, fiilor; însă mai multă băgare de seamă nu strică!

. Descoperă obiectul care nu exista în vremea copilăriei lui Ion Creangă. Alcătuieste oral trei propoziții dezvoltate despre imagine.

Mic dicționar

calea-valea - treacă-meargă

chiraleisa - strigare la Bobotează

(Doamne, miluiește!)

julfă (reg.) - terci dulce din semințe de cânepă

vărzare (reg.) - plăcinte cu varză

pețitor - bărbat care cere în căsătorie o fată

(a) tăbări - a se rezezi

bob - boabe mari, asemănătoare fasolei

a se aține - a ține pasul

(a) blagoslovi - (a) binecuvânta

strană - loc unde stau cântăreții în biserică

băgare de seamă - atenție

2. Unele cuvinte îmbătrânesc sau sunt folosite doar în anumite zone ale țării. Poți găsi în text câteva exemple?

.....

.....

3. Notează formele corecte ale cuvintelor:

mânzii -

ne-am grămădit -

aiștia -

4. Scrie cuvintele care au același sens cu cele de mai jos:

omăt -

pustie -

mândrie -

bucurie -

bunătațe -

bucate -

5. Precizează sensurile cuvintelor subliniate.

a) Gazda a gătit mâncăruri tradiționale.

Fetița a gătit păpușa.

b) Învățătorul era un om cinstit.

Bine ați venit, cinstite părinte!

6. Transcrie din textul „În Ajun” câteva expresii care stârnesc hazul.

.....

.....

.....

.....

FIȘĂ DE LECTURĂ

Titlul lecturii:

Autorul:

Personaje:

Locul și timpul povestirii:

Expresii frumoase:

Zicători și proverbe:

❄️ **Motivează!** Ce ți-a plăcut?

7. UOÓ. Printre expresiile care sugerează bucuria băieților în Ajun s-au strecurat și unele care nu se regăsesc în text. Barează-le!

nechezau ca mânji

fugeau

rupeau omățul

se băteau cu bulgări

strigau de ciocotea satul

tăbărau pe bucate

răsturnau masa

plâneau de bucurie

 Răspunde la întrebările următoare:

a) Despre care ajunuri este vorba în text?

.....

.....

b) Ce apreciau cel mai mult băieții cu această ocazie?

.....

.....

 ȚOC DE RŌC. Interpretează cu câțiva colegi dialogul dintre preot și gazdă.

Popasuri literare

Creangă

Casa memorială Ion Creangă de la Humulești - Neamț, unde s-a născut scriitorul și despre care a povestit în „Amintiri din copilărie“.

- Ion Creangă a mai avut șapte frați și surori.
- Părinții scriitorului se numeau Ștefan și Smaranda.

Casa memorială Ion Creangă de la Țicău, Iași, primul muzeu memorial din România, inaugurat în 1918

Căsuța în care a locuit învățătorul Ion Creangă, la marginea Iașului, și pe care a numit-o „Bojdeuca de la Țicău“. Aici a scris autorul „Amintirile din copilărie“ și „Poveștile“, la îndemnul prietenului său, poetul Mihai Eminescu.

CUPRINS

LA PORȚILE CUNOAȘTERII

- „Literale, ca niște nătănge“ de Corina-Elena Preda..... 5
- „Lecție de desen“ de Lucia Olteanu..... 8
- „Șapte vieți“ de Passionaria Stoicescu..... 11
- „Heidi, fetița munților“ (fragment) de Johanna Spyri 14

TOAMNA, ARMONIE ÎN TONURI ARĂMII

- „Toamnă lungă“ de G. Topîrceanu 18
- „Vine toamna“ de M. Chirtoacă 21

ÎN FAMILIE

- „Răzbunarea jucăriilor“ de Claudia Groza..... 23
- „Dino Dinulescu, un dinozaur cu suflet de aur“ de Maria-Ioana Vasiloiu..... 28
- „Cosette“ (fragment) de Victor Hugo..... 31

ÎNTRE PRIETENI

- „Vasile Porojan“ (fragment) de Vasile Alecsandri..... 35
- „Zânuța Dora-Li și vrăjitoarea Ciumfi“ (fragment) de Anastasia Popa 38
- „Micul prinț“ (fragment) de Mark Twain 41

ȚARA

- „Trimisul lui Decebal“ (fragment) de Petru Demetru Popescu 45
- „Preda Buzescu“ de Dimitrie Bolintineanu 48
- „Zimbrul“ (fragment) de Eusebiu Camilar 51

IARNA, ANOTIMP DE SĂRBĂTOARE

- „Zâna Iarna“ de M. Chirtoacă..... 55
- „O poveste cu nouă povești“ (fragment) de Silvia Kerim 57
- „Amintiri din copilărie“ (În Ajun) de Ion Creangă 61

PRIMĂVARA, BUCURIA RENAȘTERII NATURII

- „Concertul primăverii“ de George Coșbuc..... 65
- „Zâmbetele pământului“ (Primăvara) de Nestor Urechia 68

COPIILĂRIA

- „Bunica Albă“ (fragment) de Silvia Kerim 73
- „Melc, melc, codobelc“ de Passionaria Stoicescu..... 76
- „Prietena mea, buburuza“ de Ligia Vișoiu 78

AVENTURĂ

- „Colț-Alb“ (fragment) de Jack London 82
- „Baronul Münchhausen“ (fragment) de Gottfried August Bürger 85
- „Doi ani de vacanță“ (fragmente) de Jules Verne 87

- „PRINȚESA FLUTURE“ (piesă de teatru) de Crina Decusară-Bocșan 91